

Ervaringen met organisatorische inbedding clubkadercoaching en trainersbegeleiding op het veld

Casebeschrijving proeftuin clubkadercoaching (2 van 2)

Januari 2021

Marieke Reitsma & Mirjam Stuij

Van januari 2019 tot november 2020 is in het proeftuinenproject clubkadercoaching geëxperimenteerd met de inzet van buurtsportcoaches als clubkadercoaches bij sportverenigingen. Een clubkadercoach biedt tijdelijk professionele ondersteuning aan een sportvereniging op het vlak van trainersbegeleiding. Deze ondersteuning is gericht op het versterken van trainers op pedagogisch-didactisch vlak en het inbedden van trainersbegeleiding in beleid en structuren van de vereniging, zodat de club de trainersbegeleiding zelf verder voortzet. Het uiteindelijke doel is het bevorderen van een positieve sportcultuur binnen een vereniging en daarmee het sportplezier bij kinderen vergroten en uitstroom verkleinen.

Deze casebeschrijving licht een voorbeeld uit de praktijk van clubkadercoaching uit. Het doel is om te illustreren hoe clubkadercoaching in de praktijk verloopt, inzicht te geven in hoe het is ervaren wat betreft de uitvoering en opbrengsten, en wat goed gaat en beter kan. Voor deze casebeschrijving is gesproken met vijf betrokkenen bij een proeftuin via een provinciale sportserviceorganisatie: de coördinator vanuit de provinciale sportserviceorganisatie, de coördinator vanuit het gemeentelijk sportbedrijf, de clubkadercoach en twee leden van de vereniging die de clubkadercoach heeft begeleid: de voorzitter van de technische commissie en een jeugdtrainer. In de tweede casebeschrijving lag de nadruk enerzijds op de gemeentelijke inbedding en coördinatie en anderzijds op de praktijkervaringen met de trainersbegeleiding.

Deze casebeschrijving is afkomstig uit het onderzoeksrapport ['Procesevaluatie clubkadercoaching. Evaluatie van het proeftuinenproject clubkadercoaching en twee casebeschrijvingen'](#), uitgevoerd in opdracht van de NOC*NSF/KNVB. Een volledige onderzoeksverantwoording is in dat rapport opgenomen. De [eerste casebeschrijving](#) gaat in op ervaringen met inbedding van trainersbegeleiding bij twee sportverenigingen.

Casevereniging

Deze teamsportvereniging heeft circa 400 leden en actief in een dorp. De twee leden geven aan dat het een bloeiende vereniging is, met een prettige sfeer en enthousiaste vrijwilligers en kaderleden. De voorzitter van de technische commissie vertelt dat de vereniging zich kenmerkt door ambitie, maar vooral door een goede sfeer en gezelligheid. De vereniging heeft selectiejeugdteams en veel teams die actief zijn in de breedtesport. Sinds enkele jaren is een speerpunt van de technische commissie om gelijke aandacht voor alle teams te hebben, zo vertelt de voorzitter: 'De voorwaarden voor selectie en breedtesport hebben we sinds aantal jaar gelijk gemaakt. We willen iedereen twee keer in de week laten trainen, vanuit het oogpunt dat talentontwikkeling op een later moment begint (...). En daarnaast mag iemand ook lekker in de breedtesport plezier hebben en lekker twee keer in de week sporten. En je ziet, dat zijn ook je kaderleden waar je club op steunt.' De vereniging is al een aantal jaar bezig met het onderwerp trainersbegeleiding, maar het was nog niet goed van de grond gekomen. De technische commissie merkte dat trainers steeds jonger werden en dat het voor jongere trainers soms moeilijk was om te gaan met alles wat bij het training geven komt kijken. Een structurele uitdaging voor de club is het werven en behouden van leden, met name jongens. Met deze uitdagingen in het achterhoofd raakte de voorzitter van de technische commissie na een presentatie op het congres van de sportbond overtuigd van het belang om te investeren in trainersbegeleiding. De vereniging werd voor deelname aan de proeftuin nog niet ondersteund door het gemeentelijke sportbedrijf. Inmiddels is dat wel het geval, want de clubkadercoach blijft na de pilot actief als clubkadercoach, mede gefinancierd door de vereniging.

De clubkadercoach

De clubkadercoach was al bekend met de vereniging waar ze aan de slag ging, omdat ze daar al langere tijd vrijwilliger is. De clubkadercoach is in dienst bij een gemeentelijk sportbedrijf. Naast clubkadercoaching vervult zij daar buurtsportcoachtaken. De clubkadercoaching in deze gemeente werd gecoördineerd vanuit de provinciale sportserviceorganisatie die deelneemt aan het proeftuinproject. Dat de clubkadercoach al bekend is met de club heeft ze als voordeel ervaren, omdat ze weet hoe de vereniging is georganiseerd en makkelijk verbindingen kan leggen. Maar ook als uitdaging, omdat de bekendheid ervoor zorgt dat mensen al een beeld van haar hebben, en zij zowel in de rol van vrijwilliger als professional bij de vereniging actief is.

Selectie gemeente en vereniging

De coördinator van de provinciale sportserviceorganisatie (PSO) maakte tijdens een landelijke bijeenkomst kennis met de functie van de clubkadercoach. De organisatie vond het een interessante functie, omdat de PSO voor meerdere gemeenten actief is en in veel van die gemeenten het werkgeverschap voor de buurtsportcoaches op zich neemt. Daardoor zag de coördinator meerwaarde in deelname aan het proeftuinenproject vanuit de PSO: *'Alle clubkadercoaches waren bij ons in dienst, daarom waren de lijnen kort. Ook wel leerzaam, om de cultuurverschillen te zien. Daardoor hebben ze ook veel kunnen sparren onder elkaar.'* Voorafgaand aan de landelijke bijeenkomst met alle bondscoördinatoren en gemeentecoördinatoren waarin de selectie voor verenigingen werd gemaakt, heeft de coördinator van de PSO aan buurtsportcoaches in verschillende gemeenten gevraagd welke verenigingen volgens hen geschikt waren voor deelname.

Zo ook aan de coördinator van het gemeentelijk sportbedrijf die bij deze case betrokken is. Zij vertelt dat ze direct enthousiast was toen ze over clubkadercoaching hoorde: *'Wij vonden het een mooie opdracht; ik zie vaak dat buurtsportcoaches struggelen met "wat is precies mijn opdracht?". Ik hoopte dat dit mooi gekaderd zou zijn, en met een begin en eind. Het is ook een mooie kans voor een vereniging, voor ons om te laten zien wat we kunnen, voor hen ook een kans om beleid te professionaliseren.'* Ze denkt dat de keuze om haar te benaderen te maken had met de bestaande contacten met verenigingen: *'Ze gingen kijken welke gemeenten hebben we in ons bestand, waarmee we samenwerken, en waar het goed voor zou zijn. Ik denk ook dat ze gekeken hebben, omdat wij al buurtsportcoaches bij de verenigingen hadden, dat het makkelijk invliegen was. En wellicht omdat we coördinatoren hadden die daarvoor open stonden.'* Het proces van keuze van verenigingen en aanstelling van clubkadercoaches verliep in de casegemeente vrij snel, geeft de coördinator van het sportbedrijf aan. Het sportbedrijf werkt al met buurtsportcoaches die verenigingsondersteuning bieden, waarbij de vereniging een deel van de kosten draagt. Samen met de coördinator van de PSO heeft ze drie verenigingen voorgedragen voor een traject met een clubkadercoach: *'Het was ook net afhankelijk van welke bonden meededen, dus beperkt. Toen hebben wij gekeken, waar werken we al mee samen, waar zouden we nog mee kunnen samenwerken en waar liggen de kansen? Bij twee clubs waren we al binnen, dus*

dat was heel makkelijk. Eén van onze buurtsportcoaches speelt zelf bij club X. Die klappen waren erg kort, zij kende de wegen binnen die vereniging. Het is een grote vereniging, en heel goed georganiseerd voor zover ik kan zien.'

De casevereniging werd benaderd door de coördinator van de PSO en was na een gesprek direct enthousiast. De vereniging had al enkele jaren zelf geprobeerd trainersbegeleiding op te zetten, maar dit was nog niet goed genoeg gelukt. Daarom was er snel bereidheid om mee te doen en is het snel gaan lopen, zo vertelt de voorzitter van de technische commissie. Er waren wat vragen, met name wie de clubkadercoach zou worden: *'Het was een pilot, dus het was gratis. Dus we dachten laten we het een kans geven, laten we ermee gaan starten. Het lukt ons zelf niet om het binnen de vereniging op poten te zetten, dus laten we het op die manier starten. Ik was wel overtuigd, maar zou het een grote pre vinden als je als clubkadercoach een achtergrond in de sport hebt. Als je de sport niet snapt, en er geen affiniteit mee hebt, dan denk ik niet dat je het zo leuk kan overbrengen als de clubkadercoach [die we nu hebben]. Toen was nog niet bekend wie het zou gaan doen. Het had ook iemand anders kunnen zijn, je wist niet wie het werd. Je kreeg iemand aangewezen.'*

Het is ook een mooie kans voor een vereniging, voor ons om te laten zien wat we kunnen, voor hen ook een kans om beleid te professionaliseren.

Coördinator gemeentelijk sportbedrijf

De aanstelling van de clubkadercoaches in de gemeenten van de PSO is vooral gemaakt door te kijken naar de mogelijkheden van de bestaande buurtsportcoaches en de ambities van de verenigingen, vertelt de coördinator van de PSO. De coördinator van het gemeentelijk sportbedrijf vertelt dat bij twee verenigingen al een buurtsportcoach actief was als verenigingsondersteuner, die daar vervolgens clubkadercoach is geworden. Bij de casevereniging is gekozen voor een buurtsportcoach die

nog niet actief was bij de vereniging vanuit het buurtsportcoachwerk, maar wel bekend was met de sport en zelf ook lid was bij de club. Deze rol heeft de coördinator vooraf met de clubkadercoach besproken: *‘Dat hebben we ook wel besproken, je bent onderdeel van de club, maar bent er nu als een soort buitenstaander, en kom je vertellen wat zij anders kunnen doen. Een heel andere rol dan speler. Dat kan een kracht zijn; dat mensen denken; dat is een leuke meid, ze weten wie ze moeten hebben. De lijnen waren voor haar gelijk duidelijk. Maar het is ook spannend, dat mensen denken, kan zij dat wel. Mensen hebben al een mening.’*

Opdrachtformulering en begeleiding

In april 2019 organiseerde de PSO per gemeente een startbijeenkomst voor de deelnemende verenigingen in de betreffende gemeente. De coördinator vertelt hoe ze die bijeenkomsten in de deelnemende gemeenten heeft ervaren en hoe dat verliep: *‘Dat was prettig, een signaal vanuit de gemeente, wij gaan hier met z’n allen aan werken, deze clubs zijn speciaal. De clubkadercoaches en clubs vonden dat positief, er was veel energie. Ik heb vanuit de provinciale sportservice verteld hoe de pilot in elkaar zit, wat er van je verwacht wordt als club. Er is een format vanuit de projectleiding aangedragen voor de 0-meting en een tijdsplan. Dat hebben we ingebracht. Toen is de clubkadercoach met de club om tafel gaan zitten om de ambitie in kaart te brengen. Daarna was er nog wat heen en weer verkeer over het finetunen van de ambitie.’* Hierbij waren ook de coördinator van het gemeentelijk sportbedrijf en de clubkadercoach aanwezig. De eerste geeft aan dat ze direct een positief gevoel bij de casevereniging kreeg: *‘Ze kwamen met z’n tweeën of drieën, dat zegt al wat, dat je er aandacht aan besteedt, en daar als vrijwilligers die avond naartoe komt. Zij waren direct, dit kan ons iets brengen. Als je er zo positief instaat, dan kan het niet anders dan dat het een succes wordt. Zij waren er eigenlijk al een beetje zelf mee aan het experimenteren, hoe kunnen we dit doen.’*

De vereniging wilde graag meedoen met het project, en was vooral blij met het type clubkadercoach dat hen kwam begeleiden: *‘Ik was niet meteen razend enthousiast. Maar voor mij was het een heel belangrijke toevoeging dat het clubkadercoach X was, iemand met de sportachtergrond. Ik had sowieso wel meegedaan met de pilot, maar ik weet niet of ik zo enthousiast was geweest als iemand niet deze sportachtergrond had. Dan had iemand op een andere manier moeten laten zien wat haar meerwaarde was.’*

Dat was prettig, een signaal vanuit de gemeente, wij gaan hier met z’n allen aan werken, deze clubs zijn speciaal. De clubkadercoaches en clubs vonden dat positief, er was veel energie

Coördinator provinciale sportserviceorganisatie

In de startfase vonden enkele gesprekken tussen de clubkadercoach en de technische commissie plaats. De clubkadercoaching bij de vereniging heeft zich voornamelijk gericht op de begeleiding van trainers van jeugdteams. Zowel de voorzitter van de technische commissie als de clubkadercoach ervaren achteraf dat de opdrachtformulering te groot was: *‘Het waren te veel taken voor m’n functie. Dat heb ik ook aangegeven. In het begin was het voor mij zo niet overzichtelijk en dat is ook wel een valkuil van de club, omdat je ze kent. Dan wordt er makkelijk gezegd, kan jij even een persberichtje schrijven, of doe jij dat eventjes. Dat was een valkuil, omdat je te betrokken bent bij de club.’* De clubkadercoach vertelt dat ze daar in december 2019 een gesprek over heeft gehad met de vereniging en de coördinator vanuit de PSO, waar bleek dat het belangrijk was om duidelijk de grenzen aan te geven. Ook de voorzitter van de technische commissie herkent dit: *‘In het begin hebben we haar taak te groot gehouden. In het begin dachten we: in drie uur, dan kun je wel de D, E en F doen. Maar dat zijn veel te veel teams. Toen hebben we het beperkt tot de E jeugd.’* Achteraf bezien vindt de voorzitter dat de opdrachtformulering en uitwerking daarvan concreter hadden moeten zijn, zodat iedereen beter wist wat er van elkaar kon worden verwacht: *‘Het was voor ons ook wennen, dat was wel lastig. We hadden concreter moeten zijn naar de clubkadercoach toe. Ik had haar meer op het veld willen zien in het eerste half jaar. Dat is een grote les voor mij; houd de portefeuille heel klein. Doe deze vijf trainers, over een maand evalueren we. En koppel terug over hoe je je tijd invult. Dan kun je altijd nog uitbreiden. Achteraf was een veel concretere aanpak gewenst.’* De voorzitter geeft aan hoe dit bijvoorbeeld voor onduidelijkheid zorgde in de beginfase: *‘Op een gegeven moment was ik zoekende. Ik kom regelmatig op het veld, en elke keer zag ik haar niet. Toen ben ik in gesprek gegaan. Toen bleek dat ze veel*

met de trainers in de bestuurskamer boven zat. Daarin hebben we afstemming moet vinden, wat vinden wij het belangrijkste? Ik wil haar het liefst op het veld zien.'

Bij de opdrachtformulering had de voorzitter van de technische commissie begeleiding prettig gevonden, bijvoorbeeld vanuit het sportbedrijf: *'Ik denk dat de aansturing van het sportbedrijf naar ons concreter had mogen. En ik had concreter moeten zijn naar de clubkadercoach. Ook vanuit het sportbedrijf waren duidelijke afspraken fijner geweest. Die hadden mogen zeggen; houd het kleiner, ga met zes trainers starten, vanuit onze ervaring. Van mij hadden ze daar wat duidelijker kaders aan mogen geven. In de proeftuin waren we deelnemer, maar hadden we veel vrijheid over de invulling.'* Bij dit traject waren zowel de PSO en het gemeentelijk sportbedrijf betrokken. De begeleiding van de clubkadercoach vanuit het proeftuinenproject lag vooral bij de PSO. De clubkadercoach vond die begeleiding van de coördinator prettig, en heeft vooral via enkele lange telefoongesprekken contact gehouden: *'In het begin was het nog onduidelijk en veel en toen hielp ze me wel, van je moet zorgen voor jezelf dat je die grenzen hebt. Maar voor de rest is het wel echt zelf doen.'* De clubkadercoach vond de betrokkenheid van zowel de PSO als het gemeentelijk sportbedrijf niet lastig, omdat de PSO vooral betrokken was voor het proeftuinenproject en de coördinator van het sportbedrijf als haar normale leidinggevende, waarmee al het werk werd besproken. De coördinator van het sportbedrijf beschrijft dat haar rol in de begeleiding wat betreft clubkadercoaching klein was en dat er maar een enkele keer contact was tussen haar en de PSO, bijvoorbeeld bij de organisatie van de startbijeenkomst. Als leidinggevende van de buurtsportcoaches in de gemeenten heeft ze al frequente gesprekken met de buurtsportcoaches over alle werkzaamheden, waaronder de clubkadercoachtaken.

Dit betekende ook dat de coördinator van het sportbedrijf minder contact had met de club waar de clubkadercoaching plaatsvond. Dit had ze achteraf meer willen hebben, omdat de club na het proeftuintraject door wil gaan met clubkadercoaching, waarvoor samenwerking met het sportbedrijf nodig is: *'Ik had wel één keer per kwartaal met iemand van de technische commissie contact moeten opnemen. Het ging allemaal goed, maar het is ook een valkuil. Dan denk je: dat is niet nodig, ik heb het druk. Om een relatie vanuit sportbedrijf met hem te hebben opgebouwd. Nu is dat wel tot stand gekomen, maar ik had*

er eerder aan kunnen werken.' Wat betreft de coördinator van het sportbedrijf was het dan ook handiger geweest om één coördinerende partij te hebben, vooral omdat er dan meer kennis over de voortgang bij het sportbedrijf zou zijn: *'Zou makkelijker zijn in het vervolg dat het er één was, of de provinciale organisatie of wij. Dan was het voor mij misschien makkelijker geweest in de zin van, dan zou ik meer van het project hebben geweten. Nu las ik mee bijvoorbeeld bij de startfoto, maar ik heb nooit iets gehoord over een evaluatie. Waarom hebben we dat niet met elkaar gedaan? We hebben wel aandacht besteed aan de clubs met de startavond, maar eigenlijk niet afgesloten. Misschien is dat er wel geweest, maar ik ben er in ieder geval niet bij betrokken geweest.'*

Zo van, hoe is het bij jullie gegaan, daar kunnen andere verenigingen dan weer van leren.(...) Belangrijk voor zowel de clubs die doorgaan als die niet doorgaan, om een afsluiting te hebben.'

Coördinator gemeentelijk sportbedrijf

Een gezamenlijk afsluitmoment zou volgens haar van meerwaarde zijn, vergelijkbaar met de gezamenlijke startbijeenkomst: *'Zo van, hoe is het bij jullie gegaan, daar kunnen andere verenigingen dan weer van leren. En datzelfde had ook misschien met gemeente Y samen gekund, want dan kun je daar weer van leren, die leggen misschien net weer een ander accent op clubkadercoaching. Belangrijk voor zowel de clubs die doorgaan als die niet doorgaan, om een afsluiting te hebben.'*

Trainersbegeleiding op het veld

De clubkadercoach heeft zich vanaf de start van het seizoen 2019/2020 gericht op de begeleiding van de trainers van de E jeugd. Dit zijn zes teams met elk twee

trainers, die overwegend zelf spelers uit oudere jeugdteams zijn. De clubkadercoach vertelt dat ze in de eerste paar maanden heel veel gesprekken heeft gevoerd met de trainers: *'We hadden een open avond om mijn rol*

uit te leggen en wat ik precies kwam doen, om hen toch wel op hun gemak te stellen, want er komt toch wel iemand kijken. Uiteindelijk ben ik gewoon lekker het veld opgegaan. Rondgelopen, een paar voorbeeldtrainingen gegeven. Dat is weer het voordeel dat ik zelf bij de club zit, ik weet hoe de sport gaat, dus dan kan je snel een voorbeeld doen, hoe je kinderen bij elkaar haalt, hoe je kinderen aanspreekt.'

We hadden een open avond om mijn rol uit te leggen en wat ik precies kwam doen, om hen toch wel op hun gemak te stellen, want er komt toch wel iemand kijken.

Clubkadercoach

De clubkadercoach heeft zich echt gericht op het begeleiden van trainers en vrijwel niet op het bestuur en beleid. Dit is ook waar de vereniging behoefte aan had, al vanaf de opstartfase. De coördinator van het sportbedrijf vindt dit een sterke invulling van de beschikbare uren van de clubkadercoach: *'Dat je echt als clubkadercoach bezig bent met professionaliseren van de club, in de zin van trainers sterker maken. Technisch beter maken, maar ook hoe ze omgaan met kinderen. Bij de andere club zaten ze veel meer op de coördinatoren van de trainers. Ik denk daar niet aan bij de clubkadercoach. Laat dat iemand doen die organisatorisch heel goed is. Deze mensen hebben verstand van lesgeven en didactische kennis. Dan denk ik, laat die dan met de trainers aan de slag, en dat gebeurde echt bij deze vereniging.'*

In de beginfase had de clubkadercoach te veel trainers om te begeleiden: *'Ik merkte voor mezelf, als je natuurlijk achttien trainers onder je hoede hebt, je wil aan iedereen evenveel aandacht geven, maar je hebt eigenlijk te weinig tijd om dat te doen, dus je gaat overal een beetje kleine dingetjes doen, maar je wil eigenlijk wat dieper erin.'* Ze beschrijft dat dit ook te maken had met het wennen aan de nieuwe taken en het ontwikkelen van een goede aanpak: *'Maar dan loop je op het veld, ga je even kijken en achteraf kan je wat vertellen aan de trainers. Maar je ziet gewoon zo veel. Het was misschien ook stukje gewenning van mezelf. In het begin ben je er nog niet zo ervaren in, dus*

wil je eigenlijk alles benoemen, maar dat is ook weer niet handig, dus je bedenkt een beetje, wat ga ik wel en niet zeggen. Want je ziet eigenlijk heel veel dingen die anders kunnen. Daarom was het te groot en voor mezelf niet duidelijk. Als ik minder trainers had gehad was het wel makkelijker geweest, maar ik had er zo veel.' Dit verbeterende na circa twee maanden door het eerder genoemde gesprek met de coördinator en de technische commissie, waarin de taken werden toegespitst op de E jeugd. En tegelijkertijd, na een aantal maanden ging de clubkadercoach aan de slag met het invoeren van gezamenlijk trainen.

Gezamenlijk trainen

De clubkadercoach en technische commissie hebben besloten om met alle E teams gezamenlijk te gaan trainen: *'In de E5 had je vijf kids en twee trainers, dat was een te klein groepje. We dachten; hoe kunnen we het uitdagend maken voor hen alle twee? We willen dat ze de kinderen beter gaan maken.'* Dit wilde de technische commissie graag, omdat het aansloot bij het ingezette beleid om meer gelijkheid tussen teams te creëren en om in te zetten op ledenbehoud door leukere en betere trainingen. In de praktijk betekende dit dat alle teams samen trainten onder leiding van een steeds wisselende hoofdtrainer. Dat was één van de bestaande teamtrainers. De andere trainers waren om de week hulptrainer, en leverden van te voren een oefening aan die door de hoofdtrainer werden samengevoegd tot één training. Een voordeel hiervan, zo beschrijft de clubkadercoach, was dat ze per week de wisselende hoofdtrainer echt goed kon begeleiden: *'De hoofdtrainer stond niet op een spelletje, die was alles aan het regelen. Daar kon je veel mee kletsen, die kon je vragen, waarom heb je voor die oefening gekozen, hoe kan je het makkelijker maken of moeilijker? En dan kan je veel meer in gesprek over de training zelf. Dat vond ik echt super interessant. Toen had ik wat meer overzicht omdat je elke week een andere hoofdtrainer hebt, waardoor je wat meer aandacht aan één trainer kan geven, waardoor die echt punten leert.'*

De betrokkenen merkten dat dit best een grote verandering was, met name voor de trainers: *'Eerst was het een hele verandering voor alle trainers, en die waren dat helemaal niet gewend en het was moeilijk. Toen kwam er wel een stukje gewenning en liep het eigenlijk goed,'* aldus de clubkadercoach. De trainers vinden het samen met een maatje training geven aan een team prettig, en zagen het gezamenlijk trainen niet direct zitten, zo

beschrijft een van hen: *'En toen hebben ze uitgelegd dat we eens in de zoveel tijd met z'n allen gingen trainen. We hebben daar best wel fel op gereageerd en gezegd tegen de technische commissie dat we het er niet mee eens waren. Bijvoorbeeld de E1 kinderen vinden het helemaal niet leuk om met de lagere teams te trainen, omdat ze dat veel te makkelijk vinden. Dus we hebben er wel wat tegenin gebracht, maar uiteindelijk is het wel allemaal doorgegaan.'* Ze vertelt dat ze het gezamenlijk trainen achteraf wel goed vond, maar dat ze even tijd nodig had: *'Ik vond het eerst even wennen, ik dacht laat ons gewoon ons eigen team trainen, ik hoef niet een enorme groep te trainen van 50 kinderen. Maar uiteindelijk is het toch wel goed, want je leert ook van andere trainers, en ook van de trainingen die zij geven, kun jij ook wat van opsteken, nieuwe opdrachten enzo. Dus ik kijk er wel positiever naar. Ten opzichte van het jaar ervoor heb ik wel betere trainingen kunnen geven. De gezamenlijke training was best wel goed voor de kinderen, dus daarom waren het denk ik ook wel betere trainingen.'*

Die aanvankelijke weerstand bij trainers herkent de voorzitter van de technische commissie: *'Ze voelen zich bekeken, ze mogen niet meer vrij met hun teampje trainen. Een jonge trainer, die zien nog niet dat als wij zorgen dat de E allemaal leuk speelt, dat dat op termijn een goed effect op de vereniging heeft. Die trainers zien dat nog niet zo, en voelen zich dan bekeken. Ze moeten oefeningen in de appgroep sturen, delen met medetrainers. Je kunt ook denken; je kunt leren van elkaar. Als je van iedereen een oefening jat, heb je weer een nieuwe training.'* Hij vindt het belangrijk om die weerstand ook serieus te nemen bij het invoeren van gezamenlijk trainen bij andere leeftijdsgroepen, zoals nu gebeurt bij de F jeugd: *'We moeten met die weerstand aan de slag. We moeten niet in discussie, zij hebben dat gevoel, en dat moeten we erkennen. We moeten in gesprek gaan; waar komt dat gevoel vandaan en hoe kunnen we het wegnemen? Ik wil niet dat iemand zich bekeken voelt, of dat iemand boven hen staat. Ze moeten ervaren dat er iemand naast hen staat die hen op alle gebieden wil helpen. En dat moet de clubkadercoach zijn.'*

Ten opzichte van het jaar ervoor heb ik wel betere trainingen kunnen geven. De gezamenlijke training was best wel goed voor de kinderen, dus daarom waren het denk ik ook wel betere trainingen

Jeugdtrainer

De clubkadercoach en technische commissie zijn erg blij met de gezamenlijke trainingen. De clubkadercoach vertelt: *'Ik had een schema gemaakt met hoofdtrainer en hulptrainers. Ik heb zelf de eerste keer voorgedaan hoe het moest. Je merkt zelf ook wel, en de trainers ook, het kost veel minder energie. Je staat bij je activiteit, je weet hoe je moet differentiëren, hoe je het moeilijker moet maken, hoe makkelijker. Het nadeel is weer dat je een heel uur bij dezelfde oefening staat. Voor alles wat te zeggen.'* De voorzitter van de technische commissie ziet dat het voor de kinderen leuk is om gezamenlijk te trainen: *'Er wordt gewoon harder getraind, actiever getraind, leuker. Ze kunnen met meer vriendjes spelen. Met z'n vijven trainen is niet altijd leuk, dan is er één niet. Nu met een grote groep en wisselend, en dat zorgt voor meer uitdaging.'* Beiden zien het gezamenlijk trainen als een belangrijke opbrengst en verbetering van de kwaliteit van de trainingen en trainers: *'Dat gezamenlijk trainen, dat is wel echt iets geworden dankzij trainersbegeleiding, en dat is wel echt iets moois.'*

Opbrengsten

De trainers die zijn begeleid waren overwegend jong en spelen zelf in een ouder jeugdteam. De clubkadercoach merkte dat trainers wisselend reageerden; sommigen vonden het in het begin best spannend om begeleid te worden, anderen helemaal niet. Een trainer geeft aan dat ze training geven erg leuk vindt, maar het regelmatig moeilijk vindt voldoende rust te houden in de training, iets waar ze zich wel eens onzeker over voelt: *'Het lastigst vind ik om de kinderen te motiveren, of gedemotiveerd te zien. Om ze dan weer op te peppen. Dat vind ik lastig.'* Ze vond de aanwezigheid van de clubkadercoach in het begin moeilijk: *'Ik dacht eigenlijk, oh wat krijgen we nou weer, want ik vind het helemaal niet fijn als er ogen in m'n rug*

prikken. Ik houd er gewoon niet zo van als mensen meekijken en vervolgens, ja ik weet niet om een beoordeling te krijgen. Ik had er niet om gevraagd. Daar hebben we het wel met elkaar over gehad.'

De clubkadercoach vertelt dat op verschillende gebieden ondersteuning wenselijk was, maar vooral bij het aanbrengen van structuur en de omgang met kinderen: *'Er was niet echt één ding wat verbeterd moest worden. Ze deden heel veel spelletjesvormen. Spelletjes zijn goed, maar moeten wel sportgericht zijn, dat ze echt beter worden en niet een soort bezigheidstherapie. Dat vond ik belangrijk, dat ze echt nadachten over wat ze gaan geven. Uiteindelijk waren ze hoofdtrainer, dan heb je veel kinderen onder je. Hoe krijg je de aandacht, laat je ze allemaal met ballen spelen of juist niet, hoe krijg je structuur. Dat was leuk om hun daarmee te zien. Dat je dan tips geeft en dat ze dat uiteindelijk ook meenemen.'*

De trainer vertelt wat ze heeft geleerd van de begeleiding: *'Je leert wel gewoon over hoe je training geeft en wat je beter kan doen. De clubkadercoach had bijvoorbeeld gezegd dat ik m'n stem zachter moest gebruiken, zodat als ik harder ging praten, dat het dan meer effect heeft op de kinderen. Dat soort tips gaf ze mij dus, wat natuurlijk super handig is als ze al niet luisteren. Dat heeft ze me wel bijgebracht. En dat we veel partijen moesten doen met andere teams, dat dat goed is voor de ontwikkeling. Niet echt specifiek over techniek, misschien wat opdrachten, maar vooral hoe je training geeft.'* Ze vond het ook prettig dat de clubkadercoach aanwezig was voor vragen: *'Soms luisterden de kinderen niet, dan vroeg ik wat kan ik doen. Dan geeft ze wel tips, of ze roept de kinderen even bij elkaar, dat is wel fijn.'*

Hoe krijg je de aandacht, laat je ze allemaal met ballen spelen of juist niet, hoe krijg je structuur. Dat was leuk om hun daarmee te zien. Dat je dan tips geeft en dat ze dat uiteindelijk ook meenemen

Clubkadercoach

De clubkadercoach merkte dat de trainers de invoering van de begeleiding eerst moeilijk vonden, maar dat de meesten het steeds meer waardeerden. De trainster legt uit dat het vooral voor beginnende trainers waardevol kan zijn: *'Ik denk ook omdat aan de jongere teams meer jonge mensen training geven. Als je net begint heb je nog niet zo veel ervaring, dus dan is het wel handig om een begeleider te hebben. Ervaring komt door veel training te geven en wedstrijden te doen. Dan snap je een beetje hoe het werkt.'* Ze geeft aan dat ze wel een trainerscursus heeft gevolgd, maar aan de praktijkbegeleiding veel meer heeft gehad. De trainer vindt het moeilijk te zien wat de begeleiding voor de sportende kinderen betekent: *'Ik denk niet dat de kinderen er iets van hebben gemerkt. Wel van de gezamenlijke trainingen, want daar leren ze gewoon meer van. Maar ik heb met stemgebruik bijvoorbeeld weinig gedaan, omdat ik het steeds vergat.'* De voorzitter van de technische commissie ziet vooral dat er meer structuur in de trainingen zit en dat een deel van de trainers beter nadenkt over oefeningen. Hij vindt het belangrijk dat trainers met een doel de training geven. Om hier nog beter bij te ondersteunen, is de technische commissie bezig met het ontwikkelen van een lange termijn plan voor jeugdtrainers: *'Hoe integreer je dat nou in alle trainingen zonder dat een kind het door heeft. Als je het in leuke spelletjes gooit. Niet tegenover elkaar staan, maar in een spelvorm, ik denk dat de clubkadercoach een goede bijdrage heeft in het meedenken daarin.'* Hij ziet nog verbeterpunten, omdat bij sommige trainers nog het gevoel van beoordeeld worden bestaat. Maar dat trainersbegeleiding een bijdrage levert aan de doelen van de vereniging, staat voor de commissie vast: *'Als trainers plezier hebben en dit uitstralen, komen kinderen ook met plezier trainen en blijven ze op de sport. Daar ben ik steeds sterker van overtuigd. Als je trainers goed begeleidt, ook bij confrontaties met ouders over de scheidsrechter bijvoorbeeld, dan is het niet direct een afknapper. Sommige trainers zijn heel jong, als er een ouder naar je toe komt en zegt dat ze niks leren, dan zou ik ook stoppen. We moeten structureel zorgen dat er begeleiding is.'* De clubkadercoach ziet ook dat trainers meer moeite stoppen in de voorbereiding van trainingen: *'Als je gezamenlijk traint, moet je het voor iedereen uitdagend maken. Nu voelen ze misschien iets meer druk, het moet een goede training zijn, maar ze denken er wel beter over na. Over hoe je een training geeft, hoe je erbij staat, die kleine dingetjes.'* Zij ziet als verbeterpunt om nog intensievere begeleiding te kunnen geven, door met

trainers samen doelen op de stellen: *'Ik had het wel mooier gevonden als ik nog meer de connectie kon leggen tussen wat zij willen leren, hun doelen, en dat ook echt bij de training terugzien. Dat zou de volgende stap zijn. Ik kon niet goed zien of ze er nou echt iets mee deden, ik had ze daar net wat meer in willen begeleiden.'*

Trainersbegeleiding inbedden in de vereniging

De clubkadercoach gaat na het proeftuinproject door als clubkadercoach bij de vereniging. Zowel de clubkadercoach als de vereniging zijn blij met de ingeslagen weg. De technische commissie vindt het belangrijk om de functie door te zetten: *'Binnen de technische commissie is het duidelijk dat het noodzakelijk is dat we dit goed opzetten en doorzetten binnen de vereniging. Dat we de clubkadercoach betalen en ook voor clinics geld uittrekken. Dat is een behoorlijke portefeuille zomaar extra. Dat geeft wel aan dat we de noodzaak zien.'*

Binnen de technische commissie is het duidelijk dat het noodzakelijk is dat we dit goed opzetten en doorzetten binnen de vereniging.

Voorzitter technische commissie

De technische commissie wil de trainersbegeleiding nog verder ontwikkelen. Ze werken aan een technisch beleidsplan waarin ledenbehoud een belangrijke pijler is. Daarin worden trainersbegeleiding en de functie van de clubkadercoach opgenomen. Daarnaast komt er in te staan dat er structureel een portefeuille trainersbegeleiding is belegd in de technische commissie. Deze functie houdt het coördineren van alle trainersbegeleiders in. Op dit moment is dat alleen de clubkadercoach, die in dienst blijft als trainersbegeleider voor de E en F jeugd. Het is de wens om ook enkele vrijwillige trainersbegeleiders te scholen en aan te stellen, voor de andere teams: *'Ik zou het liefst om de clubkadercoach heen nog vijf, zes mensen erbij willen hebben als trainersbegeleider, voor mijn part begeleiden ze maar één iemand.'* Hier ziet de voorzitter nog uitdagingen: *'En daar moeten we nog een stap in*

maken, die vrijwilligheid. Dat is ook een lastige, dat is weer vrijwilligerswerk, maakt het net wat lastiger.' Ten slotte wil de technische commissie investeren in het opzetten van trainerscursussen voor iedere trainer, en daarnaast clinics en workshops aanbieden. Het belangrijkste aandachtspunt voor de korte termijn vindt de voorzitter om met de trainers in gesprek te gaan over hun wensen en behoeften: *'Het is nu tijd om terug te gaan naar de trainers, dat we om tafel gaan, hoe ervaren jullie het, wat zou anders kunnen, dat we ook naar hun luisteren. We kunnen vanuit de technische commissie wel een hoop willen, maar we zullen ook naar de mensen op het veld moeten luisteren.'*